

## CARACTERISTICA CALITĂȚILOR ARTISTICE ALE CADRELOR DIDACTICE LA LECȚIILE DE EDUCAȚIE TEHNOLOGICĂ

**Iulia POSTOLACHI,**  
asist. univ. Universitatea  
de Stat „Alec Russo”, Bălți  
tel.(373)69970418;  
email: iulia.postolachi@mail.ru

***Abstract:** This article is an analysis of teachers' artistic assets at the lessons of technological education. The analysis is based on a methodical assessment of teachers' professional activity.*

***Keywords:** artistic asset, aesthetic behavior, artistic communication, artistic modelling.*

### 1.Întroducere

Cercetările științifice în problema dată ne-au permis să constatăm că este important să evidențiem acele calități artistice cerute tuturor cadrelor didactice indiferent de vârsta copiilor cu care lucrează și de mediul în care se desfășoară activitatea. În același timp, avem ferma convingere că cadrul didactic posedând calitățile artistice regizează lecțiile interesante, captivante, structurate și creative.

În acest articol am încercat să arăt nivelul de formare a calităților artistice în cariera didactică. Pedagogul ideal trebuie să cumuleze o serie de calități artistice dintre care cele mai importante mi se par: pregătirea temeinică, deschiderea spre nou, tact pedagogic și competența comunicativă. De asemenea, consider că un bun profesor trebuie să studieze tot timpul, să fie un om sociabil și deschis relațiilor cu ceilalți.

Opinia, conform căreia cadrul didactic pe lângă competențele profesionale la obiect trebuie să dețină și o serie de calități artistice, este vehiculată de savanții

Cucoș

C., Gagim I., Jinga I., Istrate E., Jung C., Nicola I., Herța D., Ciocănel C., I.

Pașcan, Salavastu D., Выгодский L.

**2. Determinarea nivelului de formare a calităților artistice ale cadrelor didactice la lecțiile de educație tehnologică**

Pentru acumularea informației care stabilește pregătirea profesională a învățătorilor claselor primare și conștientizarea importanței problemei, a fost propus un *chestionar* structurat în conformitate cu programa de studiere a personalității și activității cadrului didactic în problema formării calităților artistice ale cadrului didactic la lecțiile de educație tehnologică.

Chestionarul conținea următoarele întrebări:

1. Care sânt studiile, specialitatea, vechimea în muncă a D-stră?
2. Cum credeți, calitățile artistice sunt achiziții obligatorii ale învățătorului claselor primare?
3. Cum definiți comunicarea artistică?

Lotul de subiecți l-au constituit 50 învățători (15 - cu vechimea în muncă până la 10 ani; 17 - cu vechimea în muncă de la 10 la 20 ani; 18 - cu vechimea în muncă mai mare de 20 ani), care au fost prezenți la cursurile de formare continuă în incinta USARB.

Chestionarul ne-a permis să stabilim:

- atitudinea învățătorilor față de problema formării calităților artistice ale cadrelor didactice,
- nivelul de formare al calităților artistice ale cadrelor didactice la lecțiile de educație tehnologică .

În rezultatul analizei datelor obținute la prima întrebare (*Cum credeți, calitățile artistice sunt achiziții obligatorii ale învățătorului claselor primare?*) am stabilit că 82% de învățători consideră calitățile artistice achiziții obligatorii ale cadrului didactic și pledează pentru introducerea unui curs de lecții în universitățile cu profil pedagogic; 12% consideră calitățile artistice componentă obligatorie a măiestriei pedagogice; 6% răspunsuri poartă un caracter evaziv, neclar. De exemplu: „...cadru didactic manifestă dăruire profesională” (OE); „... cred că sunt necesare” (SM); „... sigur ar fi bine” (SE).

Prin urmare, învățătorii susțin ideea că calitățile artistice ar trebui să fie achiziții obligatorii, deși o parte dintre ei nu-și imaginează clar care ar fi ele.

Rezultatele obținute la întrebarea 3 (*Cum definiți comunicarea artistică?*) demonstrează că 60% din învățători nu pot defini adecvat comunicarea artistică. De exemplu: „... prin cuvinte” - 12 % învățători; „...prin ton, volumul vocii” - 38% învățători; „...intensitatea vocii și alte activități” - 10% învățători.

35% învățători confundă comunicarea artistică cu comunicarea didactică. De exemplu: „... învățătorul trebuie să posede arta comunicării didactice” LS; „... comunicare artistică este un atribut obligatoriu al profesorului de educație muzicală” (OE).

Doar 5 % (5 cadre didactice) definesc corect și complet comunicarea artistică. De exemplu: „Comunicarea artistică presupune captarea atenției elevului prin intermediul cuvântului artistic, apropierea spirituală de elevi prin intermediul modelării artistice a comportamentului învățătorului, transmiterea propriilor viziuni într-un cadru favorabil, conexiunea inversă dintre învățător și cadru didactic prin instituirea unei relații bazată pe „cuvânt viu” (tonalitate, melodie, accent, expresie facială potrivită)”.

Examinarea *calităților artistice* ale învățătorilor s-a efectuat și prin aplicarea altor instrumente de evaluare:

- asistarea la lecțiile de educație tehnologică;
- convorbiri individuale cu învățătorii;
- analiza experienței de lucru;
- analiza proiectelor didactice;
- analiza Planului de lucru al dirigintelui;
- analiza Hărții creditare;
- analiza portofoliilor tematice la obiectul *Educația tehnologică*.

Aceste instrumente de investigație ne-au precizat:

- prezența/ lipsa comunicării artistice la lecțiile de educație tehnologică.

În cazul când s-a depistat *prezența* (poziția 1) am evidențiat, în continuare următoarele:

1. Etapele realizării comunicării artistice la lecțiile de educație tehnologică;

2. Comportamentul estetic al cadrului didactic;
3. Condițiile pedagogice respectate de cadrul didactic pentru a forma elevilor claselor primare gustul estetic la lecțiile de educație tehnologică.

Cercetarea analitică a rezultatelor ne-a permis decelarea următoarelor momente:

1. Dintre cele trei etape ale actului comunicării artistice [vezi I. Pașcan, 7], depistăm că toți învățătorii evaluați (100%) „trec” prin **etapa logică** (etapa cuvântului „viu”), dar după opinia lui I. Pașcan această etapă reprezintă doar 7% din totalul actului comunicării artistice; 65% învățători „trec” prin **etapa paraverbală** (utilizarea cu iscusință a volumului, vitezei de rostire a cuvintelor, melodiei vocii, accentului în cuvinte) – etapă care reprezintă 38% din actul comunicării artistice; 20% învățători „trec” prin **etapa nonverbală** (expresie facială, poziție a corpului și mișcare prin clasa potrivită cu conținutul temei), dar tocmai această etapă constituie 55% din totalul actului comunicării artistice. Rezultă că doar 1/5 din cadre didactice respectă toate etapele comunicării artistice la lecțiile de educație tehnologică: logică, paraverbală, nonverbală.

2. Comportamentul estetic al cadrelor didactice a fost sesizat, în special prin prezența unei ținute estetice în vestimentație și în calitate de model de acuratețe în activitate. Restanțe au fost depistate la capitolul amenajării cu gust a sălii de clasă la lecțiile de educație tehnologică; amenajarea produselor activității elevilor la expoziții; elaborarea corectă a unor materiale didactice (fișe tehnologice, modele orientative pentru elevi, desene, schițe etc.).

3. Cadrele didactice respectă permanent următoarele condiții pedagogice pentru a forma elevilor claselor primare gustul estetic la lecțiile de educație tehnologică: este prezent un climat prietenos, încurajează creativitatea elevilor. Mai rar creează un climat care asigură motivația intrinsecă a elevilor; oferă elevilor sarcini de lucru diferențiate; pun în valoare cele mai frumoase lucrări ale elevilor prin a evidenția etapele de lucru respectate de acești elevi.

Utilizând scara numerică:

- *pregătit bine* (1),
- *suficient* (2),
- *insuficient* (3),
- *nepregătit* (4), subiecților li s-a propus să-și autoaprecieze nivelul de formare a calităților artistice la lecțiile de educație tehnologică (Tabelul 1, Figura 1).

Tabelul 1.

Nivelul de formare a calităților artistice ale cadrelor didactice la lecțiile de educație tehnologică

Subiecții cercetați	Scara numerică			
	pregătit bine 1	suficient 2	insuficient 3	nepregătit 4
Învățătorii claselor primare	5%	35%	60%	0%

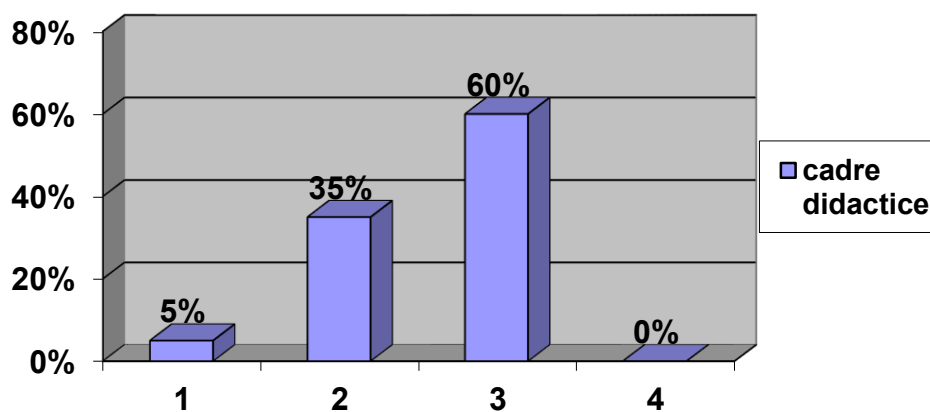


Fig. 1

Analiza tabelului nr.1 și diagramei nr.1 ne demonstrează că învățători bine pregătiți sunt doar 5%, pe când insuficient pregătiți se consideră tocmai 60%.

După o programă analogică cu cea anterioară s-a aplicat și metoda raitingului, care ne-a permis să efectuăm o analiză comparativă. Pentru comparare prezentăm rezultatele analizei nivelului de pregătire profesională a *calităților artistice ale*

cadrelor didactice la lecțiile de educație tehnologică , detectat prin metoda raitingului (Tabelul 2, Figura 2).

Tabelul 2.

Nivelul de formare a calităților artistice ale cadrelor didactice la lecțiile de educație tehnologică

Subiecții cercetați	Scara numerică			
	pregătit bine 1	suficient 2	insuficient 3	nepregătit 4
Învățătorii claselor primare	4%	40%	56%	0%

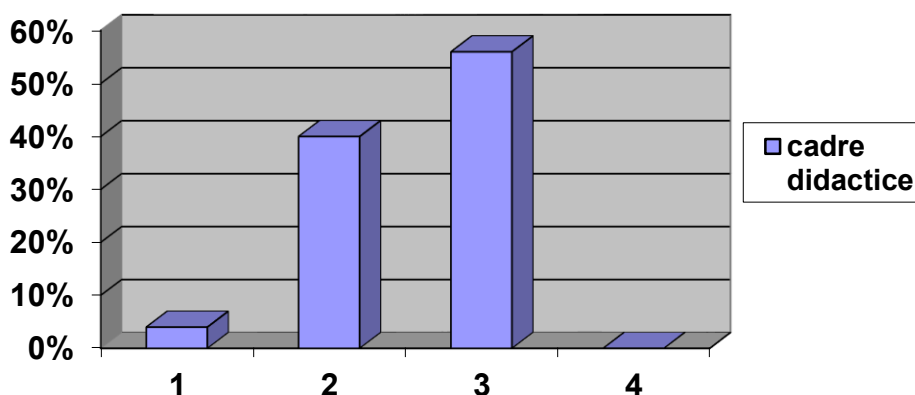


Fig. 2

Coraportarea datelor experimentale căpătate în rezultatul autoaprecierii și aprecierii efectuate de experți diferă puțin.

În rezultatul răspunsurilor date de învățători am evidențiat cauzele care conduc la rezultatele prezentate: insuficiența literaturii științifico-metodice în problemă, lipsa cunoștințelor necesare, lipsa priceperilor și deprinderilor practice.

### 3. Concluzii

În rezultatul abordării experimentale a problemei am stabilit că orele de educație tehnologică trebuie să fie regizate și realizate corect, logic, creativ. Un învățător bun trebuie să posede nu doar cunoștințe în domeniu, dar să aibă în dotare și calități artistice, să-și dezvolte/ formeze un comportament estetic.

### **Referințe bibliografice:**

1. CUCOȘ, C. *Pedagogie*. Ediția a III-a. Iași: Editura Polirom, 2014.
2. GAGIM, I. *Știința și arta educației muzicale*. Chișinău: Editura ARC, 2007.
3. JINGA, I., ISTRATE, E. (coord.). *Manual de pedagogie*. Ediția a II-a. București: Editura ALL, 2006.
4. JUNG, C. *Dezvoltarea personală*. În: *Opere complete*. București: Editura Trei, 2006.
5. NICOLA, I. *Tratat de pedagogie școlară*. București: Editura Aramis, 2003.
6. HERȚA, D., CIOCĂNEL, C. *Dezvoltarea creativității în învățământ*. <http://www.asociația-profesorilor.ro/dezvoltarea-creativității-in-învățământ.html> (vizitat 08.02.2016).
7. PAȘCAN, I. *Dezvoltarea potențialului creativ prin mijloacele educației fizice*. Suport de curs. Cluj-Napoca: Editura Eican, 2009.
8. SALAVASTRU, D. *Didactica psihologiei*. Iași: Editura Polirom, 2006.
9. SALAVASTRU, D. *Științele educației*. Iași: Editura Polirom, 2006.
10. ВЫГОДСКИЙ, Л. *Воображение и творчество в детском возрасте*. Москва: Просвещение, 1991.